

TANTÁRGYI TEMATIKA

<p>Tantárgy neve: Műelemzés a szintaxis és a szemantika egységében</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN714 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
	<p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p>
	<p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Szili József professor emeritus</p>	
<p>Tantárgyi egység: Műelemzés a szintaxis és a szemantika egységében</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN714 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 4. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: 2 szeminárium, 2 konzultáció (A nappali képzés heti óraszám 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszám a nappali tagozatos féléves óráknak mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszám 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszám 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</p>
<p>Kreditpont: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): A tantárgy célja, hogy irodalmi műveket – főként 20. századi és mai magyar verseket – a jelentés- és formarendszer belső, szerves összefüggésében elemezze, a versek mélyebb megértését a szintaxis és szemantika egymásra vonatkoztatásával, kölcsönös összefüggésük feltárásával segítse elő. A tantárgy tartalma: a kiválasztott mű szövegtani, mondattani és szemantikai, valamint stilisztikai elemzése. A jelentés és szerkezet belső összefüggésének feltárása, bemutatása és igazolása.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 15 heti bontásban (NB. Az előadó szabadon választhat költőt, verset minden alkalomra a hallgatók egyetértésével is!):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ady Endre: A Kalota partján 2. Ady Endre: Tegnap Tegnap siratása 3. Babits Mihály: Egy filozófus halálára 4. Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú 5. Füst Milán: Öregség 6. Karinthy Frigyes: Előszó 7. Dsida Jenő: Szerenád Ilonkának 8. József Attila: Óda 9. Radnóti Miklós: Hetedik ekloga 10. Pilinszky János: Apokrif 11. Vas István: Óda a tegnapi asszonyokhoz 12. Weöres Sándor: 13. Szabó Lőrinc: A legedesebb, Gergely ÁgnesTücsökgzene 298. 14. Lator László: A klinikán mégegyszer (Az egyetlen lehetőség - Válogatott versek, Bp., Európa, 2007, 190-191) 15. Gergely Ágnes: Ajtófélfámon jel vagy 	
<p>Esetenként előadás és dolgozat adott témáról. Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): A tanár mérlegelése alapján.</p>	
<p>A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.</p>	

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma. Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódoknak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban: Kötelező olvasmányok:

- KEMÉNY Gábor, *Bevezetés a nyelvi kép stilsztikájába*, Bp., Tinta Könyvkiadó, 2002.
- PÉTER Mihály, *Nyelv, stílus, költői beszéd: Válogatott tanulmányok*, Bp., Tinta Könyvkiadó, 2005.
- SZABÓ Zoltán, *Stilsztika és szövegnyelvészet*, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 1988.

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BALÁZS János, *A szöveg*, Bp., Gondolat, 1985. HANKISS Elemér, *Az irodalmi mű mint komplex modell*, Bp., Magvető Kiadó, 1985.

Fónagy Iván, *Füst Milán: Öregség, Dallamfejtés*, Bp., Akadémiai, 1974.

Büky László, *Füst Milán metaforahasználatának alapjai (szótárszerű feldolgozásban)*,

Szeged, Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelvészeti Tanszék, 2002.

HORVÁTH Kornélia, SZITÁR Katalin szerk., *Vers – ritmus – szubjektum: Műértelmezések a XX. századi magyar líra köréből*, Bp., Kijárat Kiadó, 2006.

KANYÓ Zoltán, *Szövegelmélet és irodalomelmélet*, Bp., Akadémiai, 1976 (Általános Nyelvészeti Tanulmányok, XI), 167–181.

KELEMEN János, *Szöveg és jelentés*, Bp., Akadémiai, 1976 (Általános Nyelvészeti Tanulmányok, XI), 183–196.

Ősi János, *PRÓZAKÖLTEMÉNYEK A NYUGAT KORSZAKÁTÓL 1989-IG*, doktori disszertáció ELTE BTK, 2004. (<http://doktori.btk.elte.hu/lit/osi/disszertacio.pdf>) (2013.12.22.)

PETŐFI S. János, BENKES Zsuzsa, *Elkallódni, megkerülni: Versek kreatív megközelítése szövegtani keretben*, Veszprém, 1992.

Rába György, *Babits Mihály*, Bp., Gondolat, 1983. 549-551.

NÉMETH G. Béla, *7 kísérlet a kései József Attiláról*, Bp., Tankönyvkiadó, 1982.

SZATHMÁRI István, *Hol tart ma a stilsztika?: Stíluselméleti tanulmányok*, szerk. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.

SZATHMÁRI István, *A magyar stilsztika a kezdetektől a XX. század végéig*, Bp., Tinta Könyvkiadó, 2005.

Szili József, *Ady borús háborús verse (A Tegnap tegnap siratása egy tegnapi Ady-könyv optimista értelmezésében)*, Alföld 2008/12. 41-48.

Urbán Péter: *Szakirodalmi bibliográfia és említési mutató Nemes Nagy Ágnes verseihez*=ItK, 2008/5-6., 700-740.

99 híres magyar vers és értelmezése, Bp., Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, 1994.